

20.08.2013

Vakaj/3

3

Varhaiskasvatusviraston talousarvion toteutumisennuste tilanteessa 30.6.2013

HEL 2013-010436 T 02 02 01

Päätösehdotus

Varhaiskasvatuslautakunta päättäneen merkitä tiedoksi vuoden 2013 talousarvion toteutumisennusteen tilanteesta 30.6.2013.

Esittelijä

Varhaiskasvatustoimen johtosäännön mukaan varhaiskasvatuslautakunta valvoo, että virasto toimii vahvistetun talousarvion puitteissa sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi lautakunta hyväksyy osaltaan virastolle tavoitteet ja seuraa virastolle asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Työehtosopimusten mukaisiin palkankorotuksiin tarvittavat määrärahat on sisällytetty virastojen määrärahoihin vuoden 2013 talousarviossa.

Talousarvion 2013 noudattamisohjeiden mukaan vuonna 2013 seurataan erityisesti talousarvion mukaisissa määrärahoissa pysymistä. Virastojen ja liikelaitosten tulee raportoida merkittävistä kaupungin rahankäyttöön vaikuttavista toimintaympäristön muutoksista tai viraston oman toiminnan muutoksista talous- ja suunnittelukeskuksen taloussuunnittelu- ja varainhallintaosastolle. Ensisijaisena tavoitteena on aina muutosten sopeuttaminen talousarvioon. Sopeuttaminen tulee aloittaa heti muutoksen tullessa tietoon.

Noudattamisohjeiden mukaan hallintokuntien on tarkasteltava toimintoja kriittisesti esim. toteuttamalla palveluverkkoselvityksiä. Taloutta tasapainotetaan toimintoja uudelleen organisoimalla, hyödyntämällä uutta teknologiaa sekä parantamalla toimintaprosesseja ja toimintamenetelmiä. Talousarvion mukaisissa puitteissa pysyminen edellyttää virastoilta ja liikelaitoksilta mm. rakenteiden muuttamista, tuottavuuden lisäämistä, tuloksellisen johtamisen ja kannustavan henkilöstöpolitiikan kehittämistä sekä tehtäväjakojen uudistamista. Määrärahojen riittävyys tulee kiinnittää erityistä huomiota, sillä mahdollisuuksia ylityksiin ei ole. Toiminta on suunniteltava ja investoinnit ajoitettava siten, että talousarvioon merkitty määräraha varmasti riittää.

Varhaiskasvatusviraston talousarviokohdan 3 20 menojen yhteissumma on kaupunginvaltuustoon nähden sitova.

Talouden seuranta varhaiskasvatusvirastossa

Varhaiskasvatuslautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 26.2.2013 varhaiskasvatusviraston vuoden 2013 käyttösuunnitelman varhaiskasvatustoimen vuoden 2013 talouden seurannan pohjaksi.

Varhaiskasvatusviraston talouden operatiivisen seurannan keskeiset elementit ovat talousarviovuonna kuukausittain tuotettavat toteutumatiemat sekä niiden ja muiden asiaan vaikuttavien tietojen pohjalta laadittavat toteutumisennusteet. Erytystä huomiota alkuvuoden 2013 aikana ovat vaatineet keskeisten henkilöstöhallinnon, taloushallinnon sekä asiakastietojärjestelmien toimivuuden varmistaminen uuden viraston toiminnassa.

Koko kaupunkia koskevien ohjeiden mukaisesti maaliskuun, heinäkuun, syyskuun ja marraskuun lopun tilanteista laadittavat ennusteet ovat ns. virallisia ennusteita. Niiden tiedot toimitetaan keskushallintoon sen antaman aikataulun mukaisesti. Poikkeuksellisesti kaupungin taloudellisen tilanteen ja vuoden 2014 talousarvion laadintatilanteen vuoksi toinen virallinen ennuste laadittiin kesäkuun lopun tilanteesta ja annettiin keskushallintoon heinäkuun loppuun mennessä. Vuoden 2013 muut viralliset ennusteet laadittaneen normaalisti syyskuun ja marraskuun tilanteista. Viralliset ennusteet laaditaan talousarviokohdittain määrärahoista, sitovista ja ei sitovista toiminnallisista tavoitteista.

Varhaiskasvatusviraston vuoden 2013 talousarvion menoraami on tiukka. Virastossa laadittiin keskitetysti talouden ennuste huhtikuun 2013 tilanteesta ja viraston talouden kokonaistilanne tuotiin lautakunnalle tiedoksi 18.6.2013, § 101. Kokouksessa esiteltiin ja keskusteltiin mahdollisina viraston talouden sopeuttamistoimenpiteinä asiakasmaksujen sisaralennuksen poistoa tulolisäyksenä ja kotihoidon tuen Helsinki-lisän alentamista 2–3-vuotiailta lapsilta. Sisaralennuksen poistosta saatava tulolisäys olisi noin 1,6 milj. euroa vuodessa, eli noin 145 000 euroa kuukaudessa. Kotihoidon tuen Helsinki-lisän alentamisesta saatava menovähennys olisi noin 2,0 milj. euroa vuodessa, eli noin 170 600 euroa kuukaudessa. Lisäksi todettiin, että omassa palvelutoiminnassa tehostetaan talouden ja toiminnan yhteensovittamista ja tarkastellaan mm. sijaisten käyttöä sekä lomien kohdentamista.

Virastossa laaditaan taloudellisen tilanteen niin vaatiessa myös syksyllä 2013 viraston sisäisiä ennusteita.

Varhaiskasvatusviraston taloustilanne

Varhaiskasvatusviraston menoihin varattu määräraha on 355,3 milj. euroa ja tuloihin varattu määräraha 35,4 milj. euroa. Viraston menojen

loppusumma on toisen virallisen ennusteen mukaan 363,4 milj. euroa ja tulojen 35,6 milj. euroa. Menot ylittyvät noin 8,1 milj. euroa talousarviosta ja tulot 0,3 milj. euroa.

Varhaiskasvatusviraston viidestä sitovasta toiminnallisesta tavoitteesta toteutuvat kaikki muut paitsi sitova tavoite, jonka mukaan lasten päivähoidossa pienennetään lapsiryhmien kokoja vuonna 2013 siten, että kolme vuotta täyttävien lasten hoitoisuuskerroin tarkistetaan neljä kertaa vuodessa. Hoidon tarpeeseen vastaaminen edellyttää, että päivähoitopaikkoja vapautuu joka kuukausi. Tämän vuoksi sitovaa tavoitetta ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa näin. Lisäksi sitovan tavoitteen toteuttaminen lisäisi viraston menoja arviolta yli 2 milj. euroa vuodessa. Tavoitetta toteutetaan tällä hetkellä kustannusneutraalisti. Virastossa on laadittu hoitoryhmien muodostamisen periaatteet. Sitovan tavoitteen suuntaan virastossa edetään lapsiryhmien muodostamisen periaatteiden selkeyttämisen, yhteisen keskustelun ja seurannan avulla. Lautakunta päätti ensimmäisen virallisen ennusteen käsittelyn yhteydessä 21.5.2013, 79 §, että lapsiryhmien muodostamisen periaatteita seurataan ja niistä raportoidaan lautakunnalle kaksi kertaa vuodessa. Samalla päätettiin, että lautakunta saa koonnin toteutuneista suhdeluviista Helsingissä. Selvitys lapsiryhmien muodostamisen periaatteista ja toteutuneet suhdeluvut ajalta 1.1.–31.5.2012 ovat esityslistan tämän asian liitteinä nro 1 ja 2.

Talousarvioon verrattuna ennusteessa on ylitystä lähinnä henkilöstökuluissa, avustuksissa ja vuokratuloissa. Päivähoitoikäisen väestön määrä kasvoi vuoden 2012 aikana 1 060 lapsella, kun väestönkasvun ennuste oli 660 lasta. Varhaiskasvatusviraston oman palvelutoiminnan ylitys tulosbudjettiin verrattuna on noin 2,2 milj. euroa. Vuoden lopussa omassa päiväkotihoidossa lapsia ennustetaan olevan 180 tulosbudjetissa suunniteltua enemmän. Viraston hallinnon kaikkia kustannuksia ei ole pystytty arvioimaan organisaatiouudistuksessa eikä kohdentamaan oikein, mistä aiheutuu ylitystä tulosbudjettiin verrattuna noin 1,6 milj. euroa. Yksityisen hoidon ja kotihoidon tuen ylitykset ovat yhteensä noin 4,3 milj. euroa tulosbudjetista. Lasten kotihoidon tuella olevien lasten määräksi ennustetaan 380 lasta ja yksityisen hoidon tuella olevien lasten määräksi 245 lasta enemmän kuin talousarviossa suunniteltiin. Ylityspaineet johtuvat väestön korkeammasta toteumasta ja sen vaikutuksista palvelujen käyttöön. Kerhoissa suoritemäärä on kasvanut, mutta budjetin tasolla ei olla oltu vielä alkuvuonna. Vuoden lopussa marraskuussa ennustetaan toteutuneen kehityksen perusteella päästävän 1 200 lapsen tavoitteeseen. Joulukuun lopussa lasten määrä on yleensä muutamia kymmeniä lapsia pienempi, koska osa lapsista siirtyy muuhun hoitomuotoon.

Varhaiskasvatustalautakunnan muiden ei-sitovien toiminnallisten tavoitteiden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Lautakunta päätti 21.5.2013, että sijaisten käyttöä (Seure/omat sijaiset) seurataan ja raportoidaan lautakunnalle ennusteiden yhteydessä. Toteumatiedot sijaisten käytöstä ajalta 1.1.–30.6.2013 ovat esityslistan tämän asian liitteinä nro 3.

Väestönkehitykseen liittyvä epävarmuus vaikeuttaa varhaiskasvatustalautakunnan menojen arviointia. Kesällä 2013 on saatu uusi väestöennuste, jonka mukaan 1–6-vuotiaan väestön ennuste on vajaat 300 lasta suurempi kuin vanha ennuste. Väestön ennustettua vaikutusta palvelutarpeeseen tarkastellaan syksyllä ennusteiden yhteydessä. Viraston käyttömenojen ennuste tarkentuu syksyn 2013 lapsimäärien tarkentumisen yhteydessä. Erityisesti yksityisen hoidon tuen ja lasten kotihoidon tuen lapsimäärien kasvu sekä alle kouluikäisten kerholasten toteutuva määrä nähdään riskeinä talousarviovuonna. Taloushallinnon järjestelmien (SAP) toimimattomuus kaupunkitasolla vuonna 2012 saattaa aiheuttaa luottotappioita varhaiskasvatustalautakunnalle. Riskinä on, että varhaiskasvatustalautakunnan vuodelle 2013 varatut määrärahat luottotappioihin tulevat ylittymään talousarviosta.

Varhaiskasvatustalautakunnan euroennuste ja sitovien ja muiden toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen ennuste on esitetty tarkemmin esityslistan tämän asian liitteessä nro 4.

Esittelijä

varhaiskasvatustalautakunnan johtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Armi Vaden, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43346
armi.vaden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Selvitys lapsiryhmien muodostamisen periaatteista
- 2 Käyttöaste, kunnalliset päiväkodit
- 3 Sijaisten käyttö 2012-2013 tammi-kesäk.pdf
- 4 Viraston toiminnallisten tavoitteiden ja eurojen ennuste 2_2013